

EDITORIAL

Palig-onon ang NDFP ug batukan ang imperyalistang pagpanggera sa US

Tibuok kusog natong saulogon sa umalabot nga Abril 24 ang ika-53 nga anibersaryo sa National Democratic Front of the Philippines (NDFP). Niining okasyon, labaw pa natong palig-onon ang panaghiusa ug determinasyon sa NDFP ug sa tibuok katawhang Pilipino nga iaslang ang rebolusyonaryong pakigbisog alang sa kagawasan sa nasud gikan sa paghari sa imperyalismong US ug sa lokal nga mga nagharing hut-ong.

Saulogon nato ang mga kadaugan sa NDFP isip pinakakonsolidadong alyansa sa mga progresibo ug patriyotikong pwersa nga nagsulong sa demokratikong rebolusyon sa katawhan. Sa milabayng kapin lima ka dekada, gihiusa sa NDF ang lain-laing demokratikong sektor sa 12-puntong programa niini alang sa pagpaaslang sa nasudnong demokratikong rebolusyon.

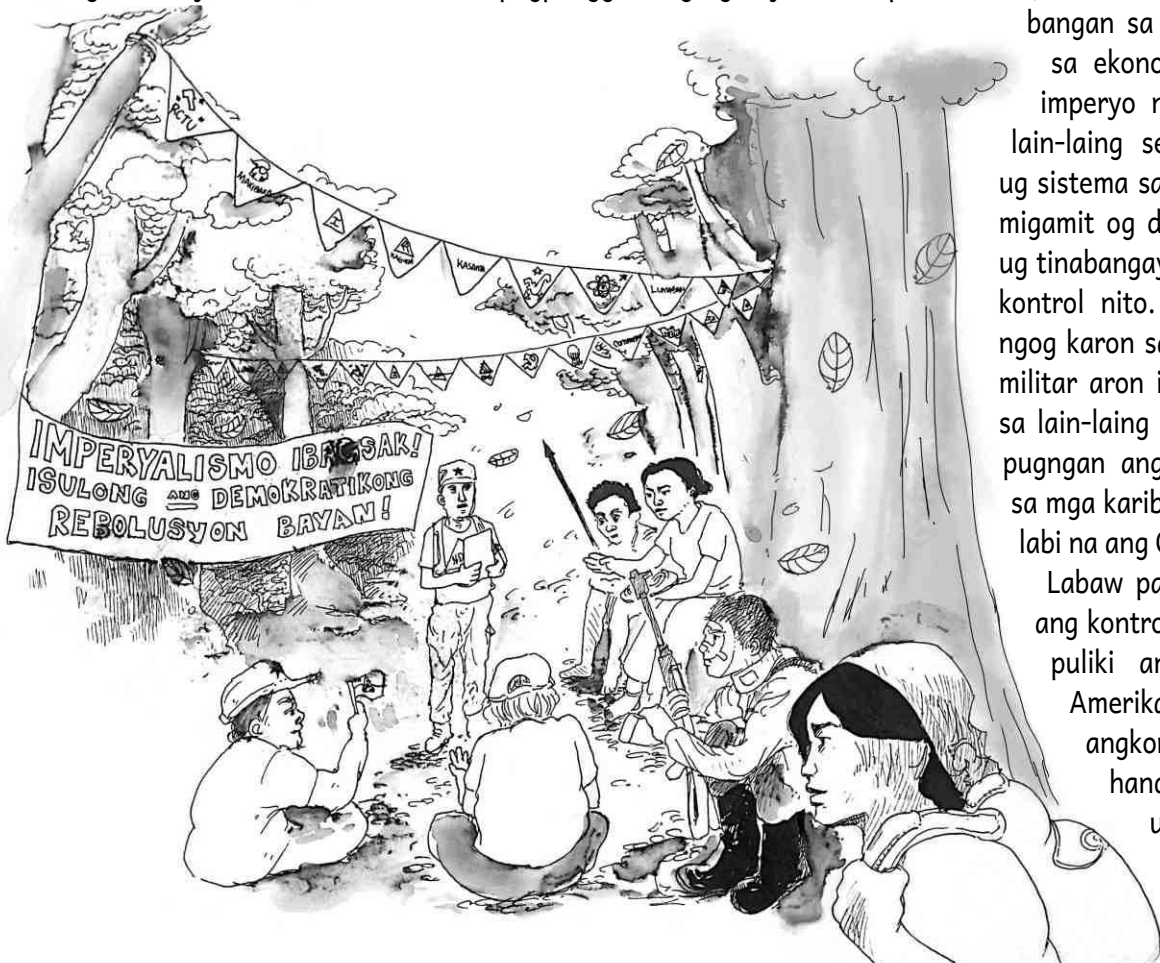
Samtang nagbalik-lantaw sa kaysaysayan sa walay pagkabugto nga mga pakigbisog, kinahanglan usab mag-andam ang NDFP sa pagpas-an sa labi pang bug-at nga mga katungdanan sa umalabot, labi na sa taliwala sa nagkakusog nga hulga sa mga imperyalistang gubat sa kagawasan, seguridad ug panginabuhì sa nasud, tungod sa nagkagrabeng pagpanggera ug agresyon sa imper-

yalismong US, aron maangkon o ilogon ang importante nga rekurso sa lain-laing bahin sa kalibutan.

Magkasunod nga giatake sa imperyalismong US ang Venezuela ug Iran, una ug ikatulo nga nasud nga adunay pinakadako nga reserba sa lana sa tibuok kalibutan. Gamit ang iyang gamhanan nga pwersa militar, giligan sa US ang tanan nga lagda sa internasyunal nga balaod. Dayag usab nga gipanghulga sa US ang Mexico, Colombia, Cuba, Panama, Greenland, ug bisan ang bahin sa teritoryo sa Ukraine.

Nagkagrabe pa ang pagpanggera sa US sa laraw nga mapadayon ang kalibutanong dominasyon atubangan sa estratehikong pagluya sa ekonomiya ug kalibutanong imperyo niini, ug pagtumaw sa lain-laing sentro sa pamatigayon ug sistema sa pinansya nga wala na migamit og dolyar, ug mga alyansa ug tinabangayng militar nga wala sa kontrol nito. Gigamit ug gipasidungog karon sa US ang iyang pwersa militar aron ipugos ang hegemonya sa lain-laing bahin sa kalibutan, ug pugngan ang pagkaylap sa gahom sa mga karibal niining imperyalista, labi na ang China.

Labaw pa nga gipakusog sa US ang kontrol niini sa Pilipinas. Napuliki ang mga kapitalistang Amerikano nga hutdon ug angkonon ang nahibiling bahanding mineral sa nasud, ug ang dagkong yuta aron itukod ang ilang mga plantasyon, ug mga proyekto sa

“renewable energy” o pangturismo. Sikreto nga gipirmahan bag-o lang ni Marcos ang usa ka kasabutan sa US (sa takuban sa kuno Luzon Economic Corridor) nga magtugyan og kapin sa 1,620 ektarya ubos sa bugos nga kontrol sa mga kapitalistang Amerikano, aron kawkawon ug ilogon.

Padayon nga gipakaylap sa US ang presensya militar niini sa Pilipinas. Nagkadaghan ang nakapondo nga tropang Amerikano ug nakapulisyon nga mga misayl ug gamit igugubat sa mga base militar, parehas sa mga EDCA site ug sa mga sikreto nga pasilidad militar sa lain-laing bahin sa nasud. Tinuig nga nagkadako ang ilang mga ehersisyo militar ug war games, sama sa Balikatan exercises nga misugod karon nga bulan nga giapilan og dili moku-bos sa 10,000 tropang Amerikano.

Gigamit sa US ang Pilipinas, lakip na ang South Korea ug Japan, aron palig-onon ang presensya sa mga pwersa militar niini sa mga dagat nga naglibot sa China. Sa South China Sea, gipahigayon niya ang “transparency operations” gamit ang Armed Forces of the Philippines (AFP) ug Philippine Coast Guard aron hagiton ug hulhugon ang China. Plano usab sa US nga itukod ang

dako nga dipo sa lana sa Davao Gulf aron magserbisyo sa mga barko de gera niini. Plano usab niini nga itukod ang pabrika sa mga gamit militar (bala, drone ug uban pa) sa Subic ug sa Aurora. Tanan kini bahin sa paggamit sa US sa Pilipinas alang sa agresyong militar, sama sa iyang paggamit sa mga base militar sa mga nasud sa gulpo, alang sa armadong pagpangatake sa Iran.

Ang mga kamot sa tanang sundalong Amerikano namansahan sa dugo sa libuan ka Iranian ug Palestino nga gipatay sa pagpamomba sa US-Israel, sa minilyong gipatay sa mga gera sa agresyon sa milabayng siglo, lakip na ang milyon ka Pilipino nga gipatay sa US sa gera sa pag-sakmit niya sa Pilipinas. Dako kaayong insulto sa katawhang Pilipino nga gigamit ang nasud isip pahulayanan sa mga langyawng mananakop, butanganan sa mga armas niini ug lunsaran sa mas daghang gubat sa agresyon. Ang pagguyod sa US sa Pilipinas sa pakigribalan niini sa China sukwahi sa pangandoy sa katawhang Pilipino nga malinawong magpuyo uban sa iyang mga sili- ngang nasud. Tumang pagtamastamas kini sa soberanya sa Pilipinas ug hulga sa kahilwasan niini.

Taliwala niining sitwasyon, dako

kaayong hagit sa NDFP nga hiusahon ug pukawon ang katawhang Pilipino aron mobarug batok sa nagkakusog nga hulga sa pagpanggera sa US, ug sa paggamit niini sa Pilipinas isip lunsaran sa mga gera sa agresyon. “Gubat sa katawhan batok sa imperyalistang gera” ang awthag aron bagtason ang dalan sa armadong rebolusyon aron luwason ang nasud gikan sa kuko sa imperyalistang manglulungkab ug mangtas.

Anaa sa maayong kahimtang ang NDFP karon nga pas-anon kining mga katungdanan, labi na sa pagkusog ug paglagsik niini sa milabayng mga tuig. Padayon nga nagkalapad ug nagkalig-on ang mga rebolusyonaryong organisasyon sukad gideklara sa Partido ang kalihukang pagtul-id niadtong 2023. Nagkadaghan ang gitukod nga mga tsapter sa KM, PKM, Armas ug uban pang rebolusyonaryong organisasyon. May pipila nga nakalunsad sa ilang mga nasudnong kongreso ug miting sa mga konseho, samtang padayon nga nagpalapad ug nagkonsolida.

Nakalunsad ang NDFP og mga kumperensya ug miting aron hiusahon ang baruganan sa mga alyadong organisasyon niini sa mga init nga isyu sa katawhan, ug aron magbahinay og mga kasinatian ug lakang sa pag-organisa ug pagpukaw sa masa. Nagkalagsik ang mga aktibidad nga nagpukaw sa daghang masa sama sa mga raling iglap, ug pagpagawas sa lain-laing porma sa propaganda, bisan sa gawas sa nasud. Nagkalapad ang suporta nga nakalap alang sa hukbong bayan samtang nagkadaghan ang nangandoy nga moadto sa kabanikanhan aron mosampa sa armadong pakigbisog.

Palig-onon nato ang kabubut-on nga pakusogon ug palapdon ang NDFP sa okasyon sa ika-53 nga anibersaryo niini. Labaw pa natong paglagsikon ang pagtampo ug pagsalmot sa NDFP sa pagpalig-on sa malungtarong gubat sa katawhan, gubat nga gipaasadang sa tibuok katawhan, aron makab-ot ang nasudnon ug katilingbanong kagawasan. **AB**

 <p>Bolyum LVII Ihap 8 Abril 21, 2026</p> <hr/> <p>Ang Ang Bayan ginapagawas sa pinulongang Pilipino, Bisaya, Iloco, Hiligaynon, Waray ug Ingles. Nagadawat ang Ang Bayan og mga kontribusyon sa porma sa mga artikulo ug balita. Ginaawhag usab ang mga tigbasa nga magpadangat og mga puna ug rekomendasyon sa pagpalambo sa atong mantalaan.</p>	<h2>Unod</h2> <p>Editorial: Palig-onon ang NDFP ug batukan ang imperyalistang pagpanggera sa US 1</p> <p>Asaman naay matumba, adunay bag-o nga moturok 3</p> <p>Pasidungog sa mga martir sa Toboso 4</p> <p>Despotikong PML, retiradong sundalo, gisilotan 4</p> <p>Pakigsandurot sa mga sonang gerilya 5</p> <p>Paggamit sa US sa sibilyan nga pasilidad sa Pilipinas 6</p> <p>Ihunong ang imperyalistang gubat sa US sa Iran 7</p> <p>Protestang bayan sbatok sa krisis sa lana, gubat 8</p> <p>Welga sa Kowloon House, gilunsad 8</p> <p>Mga menor-de-edad, "gipasurrender" sa 19th IB 8</p> <p>Sa mubong pagkasulti 9</p> <p>Demolisyon batok sa mga kabus taliwala sa krisis 10</p> <p>Militarisasyon sa BARMM alang sa pagpangawkaw 11</p> <p>Mga peke nga engkwentro, gibutyag 12</p> <p>Mga protesta 12</p>
<p>Ang Ang Bayan ginamantala duha ka hugna matag bulan sa Komite Sentral sa Partido Komunista ng Pilipinas</p>	
<p> ang.bayan@cpp.ph cpp_angbayan</p>	

Pagsaludo sa mga bayani ug martir sa katawhan

Kung asa adunay natumba, naay bag-ong moturuk

Isip pagpasidungog sa kinabuhi nga gihalad sa mga bayani ug martir sa katawhang Pilipino, ang ilang gibiyaang mga armas ug katungdanan karon hugot nga gihuptan sa mga bag-ong mituruk nga mga kadre, manggugubat, aktibista ug masang nag-asdang sa tinguha alang sa nasudnong kagawasan ug demokrasya.

Giila sa rebolusyonaryong kalihukan ang ilang pagkamabayanihon. Karong semana, Abril 17-24, gilunsad sa National Democratic Front of the Philippines (NDFP) ang Semana sa Pagdumdom ug Pagpasidungog sa mga Bayani ug Martir sa Katawhang Pilipino.

Sa milabayng tuig, pipila ka mga kadre sa Partido ug Pulang manggugubat ug kumander sa BHB ang namartir sa pakigbisog batok sa pasista-teroristang rehimen ni Marcos. May pipila ka mga kauban nga namatay sa sakit ug balatian o namatay sa prisohan. Hangtod sa ilang katapusang pagginhawa, matitudanon silang nag-alagad sa katawhan.

Mga sulundang lider ug kumander

Si Ka Luis Jalandoni (Ka Louie) namatay sa edad nga 90 anyos niadtong Hunyo 7, 2025 sa Utrecht, the Netherlands. Dili gayod malimtan ang iyang mga tampo sa pagpalig-on sa Partido ug NDFP ug sa pag-asdang sa rebolusyonaryong armadong pakigbisog. Isip kanhi pangulong negosyador ug representante sa NDFP, giila siya isip matitud-anong tigpa-siugda sa kalinaw, internasyunalista ug rebolusyonaryo.

Hinumdumon usab ang mga tampo ni Patricia Corazon Casambre (Ka Alice), 79. Sulod sa daghang tuig, mihatag siya og mahinungdanong kontribusyon ug namuno sa lain-laing nataran sa pakigbisog. Mihupot siya sa gimbuhatong pag-organisa, edukasyon, paghubad ug

pag-impronta sa mga sinulat sa Aklat ng Bayan, ug mitabang sa negosasyon sa kalinaw sa NDFP.

Sa Visayas, dako kaayong gintang ang gibiyaan sa pagkamartir ni Roberto Moises Cabales (Ka William) sa Panay ug Reynalde Erecre (Ka Amek) sa Negros Island. Parehas silang nangunang mga lider ug kadre sa Partido ug mga kumander sa BHB sa ilang mga rehiyon.

Sa Mindanao, dili malimtan sa mga kabus ug mamumuo, ug sa mga Lumad, Moro ug masang mag-uuma sa kabanikanhan ang handumanan ni Anthony Narvasa (Ka Magaw). Nibarug siya isip organisador ug Pulang manggugubat sa Northern, Southern ug Far South Mindanao, diin nahimong pangulong kadre siya sa komite sa Partido.

Sa Bicol, nalilok sa kasingkasing sa mga mag-uuma ug magkokopras ang ngalan ni Roberto delos Santos (Ka Bogs/Ino) isip ilang lider ug manggugubat. Dugay siyang nag-alagad sa masang Sorsoganon ug bag-o lang sa Camarines Norte.

Sa Southern Tagalog, namartir ang Pulang kumander nga si Jordan Mopon (Ka Sy). Nahimong punong kumander si Mopon sa BHB-Rizal (Narciso Antazo Aramil Command) ug kagawad usab sa BHB sa Southern Tagalog (Melito Glor Command).

Mga bayani sa katawhan ug mga pambansang minorya

Gikan sa tribu sa Butbut sa Kalinga, gihalad ni Victor Daligdig (Ka Changli) ang halos 20 ka tuig sa iyang kinabuhi sa pag-alagad sa iyang mga kaubang Igorot ug masa sa Cordillera isip Pulang manggugubat sa BHB-Kalinga (Lejo Cawilan Command). Sa wala pa kini, myembro ug organisador siya sa Kabataang Makabayan-Demokratiko nga Alyansa ti Agtutubo iti Cordilyera nga ubos sa Cordillera People's Democratic Front.

Maayong lider sa katutubong Mangyan-Buhid ug kumander sa BHB sa Mindoro (Lucio de Guzman Command) si Oma Dag-od (Ka Nixao). Sa kalihukan na siya nagkat-on mosulat, mokwenta ug mobasa uban sa lain pang mga Buhid. Usa siya ka maisugon ug mapanghason nga Pulang kumander nga walay giatrasan sa mga gimbuhaton sa rekoberi, reaktibasyon ug ekspansyon.

Anak sa minoryang Dulangan Manobo, gipanday si Rosa Kian (Ka Roxanne) sa mga pakigbisog sa kabanikanhan sa Daguma sa wala pa siya mosampa sa BHB. Nagkapit-bisig siya sa mga Lumad aron palayason ang manggun-ubong mina, logging ug mga korporasyon sa enerhiya nga nangawkaw sa ilang yutang kabilin. Niadtong Pulang manggugubat na siya, iyang gilumpag ang duha ka pader sa pagpahimulos—ang patriyarkiya ug nasudnong pagpangdaogdaog.

Sundi sa panid 4

Pinakamataas na pagpupugay sa mga martir ng Toboso

PINAKATAAS NGA PAGSALUDO ang gihatag sa Partido Komunista sa Pilipinas sa mga martir sa katawhang Pilipino nga namatay niadtong Abril 19 sa Barangay Salamanca, Toboso, Negros Occidental.

“Samtang nagsaulog ug naghugyaw sa kalipay ang mga nagharing hut-ong, nabangutan ug nasubo ang katawhang nilupigan sa pagkamatay sa mga Pulang manggugubat nga naghalad sa ilang tanan aron batukan ang mga pasistang mangtas,” pahayag ni Marco Valbuena, pangulong upisyal sa impormasyon sa PKP. “Gidaot sa mga pasista ang mga namatay nga kauban isip ‘kriminal’ ug ‘terorista’ aron tabunan ang ilang walay-hunong nga gera sa pagpanumpo ug itago ang ilang grabeng mga abuso batok sa katawhan.”

Taliwala sa disimpormasyon ug mga bakak sa AFP, sayod ang katawhan sa Toboso ug tibuok Negros sa kalig-on sa mga Pulang manggugubat sa ilang pakigbisog alang sa mga katungod sa mga linupigang mag-uuma. Gitagad nila ang ilang mga Pulang manggugubat isip ilang kaugalingong mga anak, nga walay pagduha-duhang nag-alagad kanila isip mga doktor, dentista, kabatang sa produksyon, ug magtutudlo.

“Atong saputan ang ilang mga lungon sa Pulang bandila sa rebolusyon, itaas ang atong mga kamao ug pakusgon ang atong mga tingog samtang nagamartsa aron ihatod sila sa ilang pahuwayanan,” awthag ni Valbuena. Sigurado nga daghan ang mahatagan og inspirasyon sa ilang mga sakripisyo aron makibisog ug iasdrag ang rebolusyon alang sa nasudnong kagawasan ug demokrasya.

Samtang, kinahanglan ibutyag ug batikuson ang grabe nga militarisasyon sa magkatupad nga barangay sa Salamanca ug San Jose. Tungod niini, kapin 600 ka indibidwal ang napugos nga magbakwit ug temporaryo nga mipuyo sa sentro sa ebakwasyon. Kinahanglan ipanawagan ang pagtahod sa ilang mga katungod.

Despotikong PML ug retiradong sundalo, patay sa operasyon sa BHB

GIPATUMAN SA BAGONG Hukbong Bayan (BHB)-South Central Negros (Romeo Nanta Command) ang rebolusyonaryong hustisya pinaagi sa pagpahamtang sa pagsilot nga kamatayon batok sa despotikong agalong yutaan ug lider sa armadong grupong Alsa Masa nga si Philippine Army 2LT Rodolfo Fajardo (Ret) niadtong Abril 12. Giambus sa hukbong bayan si Fajardo sa Barangay Payao, Binalbagan, Negros Occidental.

Gipatuman ang pagsilot sumala sa mando sa hukumang bayan sa erya. Nasentensyahan siyang sad-an sa rebolusyonaryong korte sa mga kaso sa kaylap nga pangangkong sa yuta, daghang pagpamatay, ug grabeng pag-abuso sa gahum. Dili moubos sa 14 ang mga mag-uuma nga gipatay ug gipapatay ni Fajardo sa mga serye sa masaker, pagsunog ug ekstrahudisyal nga pagpatay. Nag-alagad usab siya isip kumander sa detatsment sa Barangay Cansalungan, Isabela niadtong 1985-1986. Busa, malipayon nga giabi-abi sa mga pamilya sa mga biktima ni Fajardo ang pagsilot kaniya.

Samtang, niadtong Abril 16 sa gabii, naglunsad og operasyong haras ang BHB-Northern Negros (Roselyn Jean Pelle Command) batok sa tropa sa 79th IB sa Sityo Tub-an, Barangay Marcelo, Calatrava.

Gikan sa panid 3

Sakripisyo sa mga tigulang ug kabatan-onan

Walay edad ang kaandam sa paghalad og kinabuhi alang sa masang Pilipino. Sa milabayng tuig, nagbuhis og kinabuhi alang sa masa ang pipila ka tigulang ug kabatan-onang Pulang manggugubat.

Sa Negros Oriental, naghalad og kinabuhi alang sa mga Negrosanong ang magtiayong Pulang manggugubat nga sila Pedro Gemodo, 61, ug Juliana Arculo Gemodo, 63. Sa wala pa mosampa sa BHB, ang magtiayong Gemodo duha ka dekada nga myembro sa asosasyon sa mag-uuma sa Guihulngan City hangtod 2010. Tungod sa pagpanghasi ug paghulga sa militar sa ilang kinabuhi, nagdesisyon sila nga mosampa sa BHB.

Sa Kabankalan City sa Negros Occidental, namartir ang tulo ka kabatan-onang Pulang manggugubat nga sila Ritchell Verano (Ka Makoy), 26, Milky Sampini (Ka Gorting), 29, ug Joedil (Ka Junjun), 21. Namartir usab ang kanhing lider-estudyante nga nahimong Pulang manggugubat nga si Dee Supelanas (Ka Dahlia), nga bahin sa Tapi 7. Bisan mubo ang ilang panahon sa pagpaasdrag sa rebolusyon, dili ikatandi ang ilang mga tampo sa rebolusyonaryong gimbuhaton sa isla.

Sa Samar, ang kababayan-ang kabatan-onan nga si Jennifer Paclita (Ka Jenny), 18, sumbanan sa kalig-on. Isip tubag niya sa iyang mga paryente nga gipugos siyang mosur-render, matubayon niya silang gipa-

sabut sa kahusto sa armadong pagkigbisog.

Ang mga martir sa katawhang Pilipino lig-ong mga bantayog sa nasudnon-demokratikong rebolusyon. Gipakita nila ang dili matandog nga determinasyon nga makigbisog uban sa masang Pilipino batok sa imperyalismo, pyudalismo ug burukratang kapitalismo.

Walay laing labing maayong pagpasidungog kanila kundili ang pagdayon nga pagbagtas sa taas pa ug lisod nga dalan padulong sa hingpit nga kadaogan. Puno sa ilang rebolusyonaryong diwa, padayon natong iasdrag ang demokratikong rebolusyon sa katawhan aron magmugna og usa ka lamdag nga kaugmaon. AB

Pakigsandurot sa mga sona gerilya

Taliwala sa nagkagrabe nga korapsyon, krisis ug pasismo, mikusog ang panawagan nga iaslang ang gubat sa katawhan aron puuhon ang nagharing du-not nga sistema. Kini ang hinungdan nganong abli kaayo ang pultahan sa Bagong Hukbong Bayan (BHB) sa tanan nga gusto moapil sa paglilok sa bag-ong kasaysayan sa nasud.

Isip bahin sa pagsaulog sa ika-57 nga anibersaryo sa BHB, nakighisgut ang Ang Bayan sa mga kumander ug kadre sa mga yunit sa Luzon aron mahibal-an ang kalabot sa nagkadaghang kauban nga nagpadayag nga gustong moadto sa kabanikanhan, labi na ang mga kabatan-onan, nga buot makigsandurot uban sa mga Pulang mandirigma ug masa sa mga sona gerilya.

Sa pagsalmot sa mga nakigsandurot sa kolektibong pagpas-an sa adlaw-adlaw nga gimbuhaton sa hukbong bayan, labaw pang mihugot ang ilang paggakos sa kahusto sa armadong pakigbisog, ug labaw pang milig-on ang ilang baruganan nga moapil sa BHB.

Pagpangandam sa mga yunit

Hangtod mahimo, gipaningkamot sa yunit nga dawaton ang tanan nga buot makigsandurot. Isip pagpangandam, makuting gitun-an sa yunit ang sitwasyon militar ug giuyon ang mga gimbuhaton aron hatagag importansya ang mga tumong sa mga kaubang bisita. Sa miting sa kumand, ghisgut-an ang proseso sa pagsulod sa mga bisita ug unsa ang mahimong programa nila base sa gipasa nga rekomendasyon ug sugyot. Gitun-an usab kung unsa ang kasarian ug gigikanang hut-ong sa mga bisita. Gandam ang dugang suplay nga kinahanglan sama sa duyan, tent, gamit sa lawas, pagkaon ug uban pa.

Sa tanang pagpangandam, importante kaayong katabang ang masa ug sangay sa Partido sa lokalidad.

Ang programa nga

gibuhat alang sa mga bisita gibase sa gidugayon sa panahon nga ilang itahan, unsa ang ilang gilauman, gustong matun-an ug ilang kalig-on ug kahuyang. Bahin sa programa ang mga pagtuon sa pulitiko-militar, pagbansay sa *martial arts* ug *self defense*, batakang pagbansay medikal, ug mga pagtuon sa Partido ug hukbo. Gipasabut sa yunit sa mga bisita ang posibleng limitasyon sa ilang gustong makab-out subay sa kahimtang militar.

Prayoridad sa mga mobisita nga mahimong kabahin sa gimbuhatong masa, gimbuhatong produksyon, gimbuhatong pangkultura, mga *workshop*, paghatag og pagtuon, pagtukod og grupo ug uban pang gimbuhaton sa hukbo sama sa lohistika, medikal, ug uban pa.

Pagpangandam sa mga bisita

Gihagit ang mga bisita nga mangandam sa ilang pwedeng masinati-an sa kinabuhing gerilya. Sa wala pa mosulod sa sona, maayong masiguro nga natun-an na ang batakang mga dokumento ug regulasyon sa BHB. Labaw sa tanan, maayong masiguro nga hingpit ang baruganan, ug andam ang lawas ug panghunahuna.

“Mahimo makasinati mo og ‘grand experiences,’

mahimo usab og ‘mundane moments,’ sumala ni Ka Armand, usa sa mga nangulo sa mga yunit. Gihagit niya ang mga mobisita nga “samtang ania, mag-aktibo kamo sa adlaw-adlaw nga kinabuhi sa hukbo, gamiton og maayo ang matag oras og minuto.”

Gitambag niya sa kinsamang bisita nga ayaw kahadlok mangutana kung naay gustong masayran, makighisgut sa mga kauban ug moapil sa tanang gimbuhaton—teknikal man o pulitikal. Kung may butang o gimbuhaton nga lisod, ipahibalo dayon sa lider sa iswad o sa inyong tagdumala sa programa.

“Ayaw tan-awa sa inyong kaugalingon isip simpleng bisita, kay integral ka nga bahin sa hukbo sa matag higayon nga ania ka,” tambag ni Ka Armand.

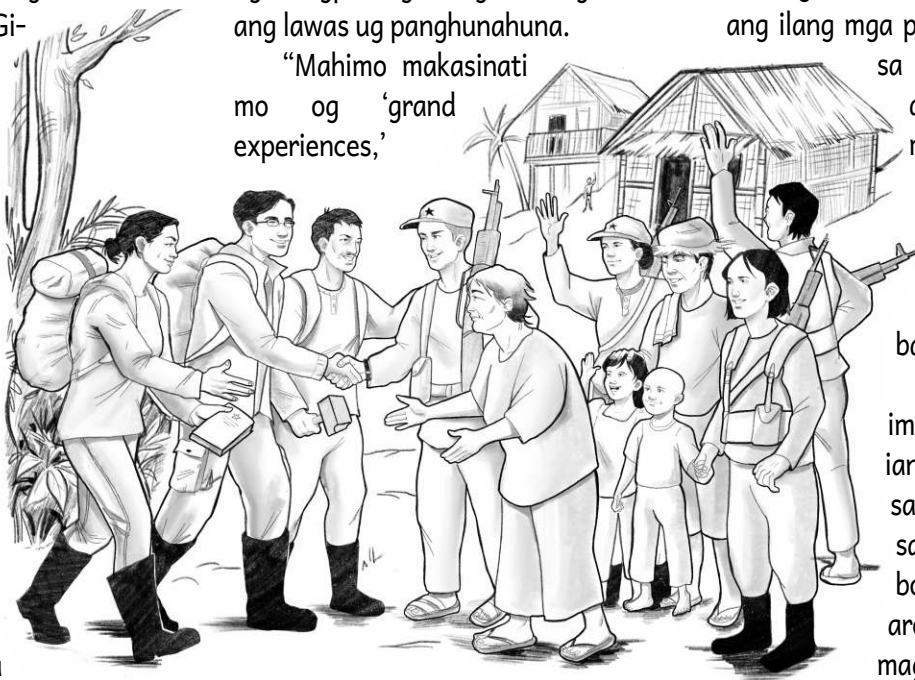
“Mangandam nga posibleng makasinati og panagsangka, tag-as nga lakaw ug uban pa, labi na kay naglunsad kita og armadong pakigbisog,” matod niya. Gipaabot niya nga kinahanglan bantayan ang personal nga mga gamit, ug siguraduhon nga walay importante nga mabilin.

“Kung mapatigbabawan na nimo ang wala naandang mga paagi sa kaugalingon sama sa pag-CR, pagkatulog, paglakaw ug uban pa, mahimong sayon na ang tanan,” matod niya.

Gawas sa mga gamit sa sona, kinahanglan iandam sa mga mobisita ang ilang mga panginahanglan, sama sa mga tambal kung adunay espesyal nga mga sakit ug uban pa.

“Maayo sab siyempre kung naay dalang pasalubong alang sa mga kauban,” tiaw niya.

Labaw sa tanan, importante kaayong iandam ang kaugalingon sa pagtubag sa awhag sa demokratikong rebolusyon sa katawhan aron makadesisyon nga magpultaym sa BHB. **AB**

Paggamit sa militar sa US sa mga sibilyang pasilidad sa Pilipinas, hilabihan ka peligroso

Walay ulaw ang imperyalismong US sa paggamit ug pagbutang sa peligro sa mga sibilyang pasilidad ug lugar sa iyang mga operasyon sa Pilipinas. Kauban ang itoy nga Armed Forces of the Philippines (AFP), naghambog pa ang ilang mga upisyal sa gihimong "kinaunhan" nga pagkatag sa gamit-militar sa Mindanao ug pagbalhin niini padulong sa Luzon gamit ang mga barkong sibilyan. Dungan kini sa gilunsad nga patung-patong nga mga *war games* sukad Enero nga misangko sa giingong pinakakuyanap nga Balikatan karong Abril.

Niadtung Marso 12-15, gipwesto sa US ang mga sakyanan iggugubat sa sibilyang pantalan sa Cagayan de Oro City, ug gibalhin kini padulong sa Subic Freeport gamit ang mga komersyal nga barkong ro-ro. Kauban ang 4th ID, tinagong gihimo ang ilang gitawag nga "rehearsal" o pagensayo sa paspas nga pagbalhin ug pagpakaylap sa mga gamit iggugubat sa tibuok arkipelago. Tamparus sa nawong sa mga Cagayanon nga gihimo ang pagpwesto sa mga gamit sa pantalan nga wala nila nahibalohan human sila nagpahayag sa ilang kabalaka sa presensya sa US sa ilang syudad.

Ginamit usab sa US ang Cebu South Port sa ilang gitawag nga Wartime Repair and Maintenance Exercise o SWARMEX niadtung Marso 25. Lambigit sa maong *war games* ang USS Ashland (LSD-48), usa ka *island-class landing ship*, nga midunggo sa pyer aron kunoy maghimo og "wartime repair" o pag-ayo sa mga naguba tungod sa gubat. Gitan-

aw sa US nga himoong bahin ang Cebu sa ilang gitukod nga "unsinkable repair network" sa mga barkong iggugubat niini sa Asia.

Ang Cagayan de Oro Port ug Cebu South Port parehas mga sibilyang pasilidad. Mga sentro kini sa komersyo ug transportasyon sa mga produkto ug biyahero sa Visayas ug Mindanao. Dako kaayong kadaot sa lokal nga mga ekonomiya kung madamay kini sa gera sa US. Kasamtangan nang ginagamit sa US isip "EDCA site" ang mga landinganan sa duha ka syudad.

Karong Abril, giabri na sa US ang *bidding* alang sa konstruksyon sa *oil depot* sa Davao Gulf. Sukad pa niadtung Agosto 2025 gipahibalo ang plano sa pagtukod sa *oil depot* nga bahin sa estratehikong pagtipig sa lana alang sa mas paspas nga pagmaniobra sa mga pwersa sa US sa panahon sa "high intensity missile environment." Buot ipasabot, sa bisan unsang panahon mahimong mobuto ang grabeng armadong panag-

sanga tali sa US ug sa iyang mga kaaway, gamit ang mga misayl ug uban pang armas nga natarget na sa mga base militar niini sa Asia Pacific.

Gipili sa US ang Cagayan de Oro, Cebu ug Davao tungod sa relatibong gilay-on niini sa kasadpang bahin sa nasud, diin nakapwesto ang dagkong Amerikanong base militar. Sumala sa banabana mismo sa US, mapuslanon ang mga lokasyon kay siguradong unang targeton sa iyang mga kaaway ang Subic, Clark ug uban pang base militar niini sa Luzon.

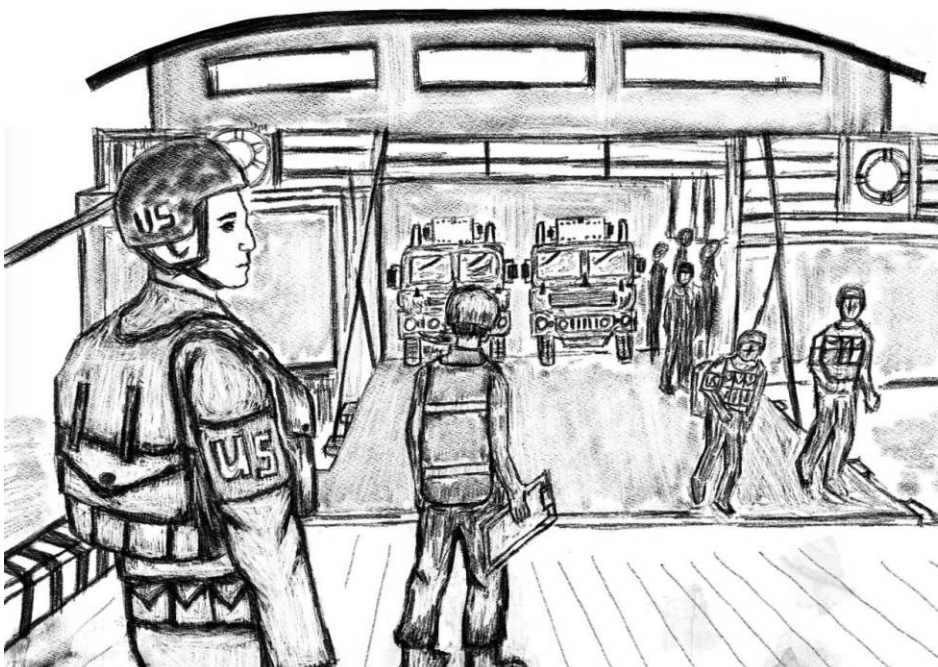
Pagbahinbahin sa mga gamit iggugubat

Ang mga *war games* sa US sa Cagayan de Oro ug Cebu, ug ang plano nga *oil depot* sa Davao, nagsubay sa konsepto nga "distributed maritime operations" (DMO). Dinhi, bahinbahinon sa US ang mga gamit, lana, tropa ug armas sa mga isla aron "hikawan og target" ang iyang mga kaaway. Tumong sa mga "rehearsal" mao ang pagbansay sa paspas nga pagbalhin-balhin sa mga himang militar (sakyanan, misayl, kanyon ug uban pa) gamit ang "host-nation infrastructure" o mga pasilidad sa Pilipinas, parehas militar ug sibilyan.

Dili bag-o ang paggamit sa US sa mga sibilyang kabtangan ug serbisyo sa iyang mga operasyong militar. Gitawag nga "21st Century Foraging," aktibo nga nangita ang US og sibilyang mga pasilidad, rekurso ug serbisyo imbis nga "magsalig sa tradisyunal nga linya sa suplay militar." Nagmugna kini sa gitawag nga "hybrid militar-sibilyan" nga linya sa suplay.

Sa Pilipinas, naa na'y nakalatag nga "hybrid" nga linya sa suplay sa Clark Airbase ug Subic Freeport, kanhi mga base militar nga karon gipadagan sa mga ahensyang sibilyan. Gipalukop pa kini sa US pinaagi sa pagtukod og mga pabrika ug bo-

Sundi sa panid 7

Panawagan para ihunong ang imperyalistang gera sa US batok sa Iran, mikaylap

Mikaylap ang panawagan para sa paghunong sa imperyalistang gera sa US, kauban ang Israel, batok sa Iran ug sa uban pang bahin sa kalibutan. Niadtong Abril 9, gatusan ka myembro sa mga nasudnon-demokratikong organisasyon ang nagmartsa padulong sa embahada sa US aron kundenahon ang US sa pagpangatake ug padayon nga pagpanghulga niini sa katawhan sa Iran. Bisan pa naa nay kasabutan sa sispayr, dili pa gihapon istable ang rehiyon tungod sa pagpamugos sa US nga i-surrender sa Iran ang iyang soberanya ug katungod sa Strait of Hormuz.

Gikundena usab sa mga nagprotesta ang pagguyod sa rehimeng US-Marcos sa katawhang Pilipino sa mga walay katapusan nga imperyalistang gera nga nagresulta sa pag-saka sa presyo sa lana, ug dungan niini, ang presyo sa pagkaon ug uban pang palaliton. Naglunsad og parehas nga protesta sa Cagayan Valley nga lugar sa mga upisyal ug dili upisyal nga EDCA site.

Niadtong Abril 14, gitukod sa mga akademiko, magtutudlo ug empleyado sa mga unibersidad sa UP Diliman sa Quezon City ang Coalition of Academics Against US Aggression, ang ilang koalisyon batok sa gerang agresyon sa US. Nagtigum usab og mga pirma ang mga naa sa sektor sa syensya ug teknolohiya alang sa pagtukod og parehas nga alyansa.

Ihunong ang Balikatan

Nagprotesta atubangan sa Camp Aguinaldo sa Quezon City ang mga nasudnon-demokratikong grupo niadtong Abril 20, unang adlaw sa Balikatan, aron ipahunong kini ug

ang uban pang war games sa US sa Pilipinas. Matud nila, ang nagkaku-sog nga presensya sa militar sa US nagguyod sa Pilipinas sa mga gerang agresyon niini. Mao usab, giusik-usik dinhi ang binilyong kwarta sa katawhan, parehas sa mga Amerikano ug Pilipino, samtang minilyon ang nag-antus tungod sa pagpanggera sa US sa Iran.

Sukad Enero, dili mokubos sa unom ka war games ug aktibidad militar ang gilunsad sa US sa nasud. Ginamit niini ang mga sibilyang pantalan ug landinganan sa mga syudad sa Cagayan de Oro, Cebu ug Tacloban. Tulo ka paglawig usab, sa takuban sa *maritime cooperation*, ang gilunsad niini sa South China Sea aron manghilabot sa mga lantugi pandagat tali sa China ug sa mga nasud sa Southeast Asia.

Aron himoong "normal lang" ang ilang presensya, naglunsad ang mga yunit sa US og mga operasyong sibil-militar sa probinsya sa Quezon ug Tuguegarao City. Gilunsad usab niini niadtong Abril 6-9 ang Salak-

nib, nga gisalmutan sa 7,000 tropang militar. Tanan kini mipungkay sa Balikatan 2026, nga giingong "pinakadako" ug "mosakop sa tibuok kapupud-an." Gisalmutan kini sa 17,000 tropa, diin 10,000 Amerikano ug ang uban gikan sa Pilipinas, Japan, France, Australia, Canada ug New Zealand. Alang sa usa ka aktibidad nga para kuno sa "rehiyunal nga seguridad," walay usa ka nasud sa Southeast Asia ang miapil dinhi.

Kontra Pax Silica

Gikundena usab sa mga patriyotikong grupo ang pagsulod sa rehimeng Marcos Jr sa Pax Silica, usa ka programa sa US diin mahimong bahin ang Pilipinas sa pagsuplay sa militar sa US sa kritikal nga mga mineral nga hinungdanon sa paghimo sa mga gamit iggugubat. Usa sa mga plano sa US mao ang pagtukod sa 1,619-ektaryang "economic security zone" sa Luzon alang sa produksyon sa mga elektroniks nga gamiton sa ilang mga misayl, eroplanong pang-digma ug drone.

Ang maong sona pagadumalahan sa US nga walay abang hangtod 99 ka tuig. Hatagan kini og *diplomatic immunity*, sama sa embahada sa US. Buot ipasabot, dili kini ipailalom sa mga balaod sa Pilipinas ug imbis niini, ang balaod sa US ang magahari sulod sa sona sa ekonomiya. Sama sa ilang mga sundalo, luwas sa balaod ug silot sa Pilipinas ang ilang mga tawo dinhi, sa bisan unsang krimen ang mamahimona nila. AB

Gikan sa panid 6

dega sa mga *export processing zone* sa Aurora ug Cagayan.

Target sa mga kaaway sa US

Tinuyuang giangin sa US ang Pilipinas sa paggamit niini sa mga sibilyang imprastruktura ug komunidad alang sa larawng militar. Gipanas niini ang kalainan sa sibilyan ug militar, ug gihimong target ang mga sibilyang kinabuhi, komunidad ug mga kabtangan. Bisan pa'g "rehearsal" lamang kuno ang gihimo nga

war games sa Cagayan de Oro ug Cebu, klaro nga gisulayan niini ang katakus sa mga pantalan ug kadagatan isip pagpangandam sa ginapabuto niining imperyalistang gera sa Asia.

Ilalum sa internasyunal nga tawhanong balaod, hugot nga gidili ang pagtarget sa mga sibilyang kabtangan sa panahon sa gubat. Apan kung gamiton kini sa larawng militar, mamahimo kining mga target militar. Tungod kay ginagamit sa

militar sa US aron maghatod og mga tangke, misayl ug uban pang gamit iggugubat, ang mga sibilyang *barge* o ro-ro, apil ang mga pantalan ug landinganan mahimong targeton sa mga kaaway sa US kung mobuto ang gera, ug mabutang sa peligro bisan ang mga mamumuong nagpadagan niini. Gihimo kini sa militar mismo sa US sa pagpamomba niini sa mga sibilyang imprastruktura sa Iran sa pangatarungang nagsilbi kini sa militar nga katakus sa nasud. AB

Protestang bayan batok sa krisis sa lana ug gerang agresyon sa US

Nagkalain-laing porma sa protesta ang gilunsad sa mga drayber ug operaytor sa pangpublikong transportasyon, mga mamumuo, kabus-sa-dak-bayan, kabatan-onang estudyante ug uban pang sektor niadtong Abril 15-17 batok sa hilabihang kataas nga presyo sa lana ug gerang agresyon sa US ug Israel sa Iran ug uban pang bahin sa Middle East. Ubos sa gitawag niining protestang bayan, gilunsad ang tigil-pasada, *walkout*, piket, kalampagan, konsyerto, kampuhan, paghunong sa paglawig, ug *motorcade* sa Metro Manila, ug sa ubang syudad ug probinsya.

Sa panguna sa Piston (Pagkakaisa sa mga Samahan sa Tsuper ug Operator Nationwide), gilunsad sa mga drayber ug operaytor ang protesta sa dili mokubos sa 10 sentro sa Metro Manila. Aduna usab protesta sa Legazpi City ug upat ka sentro sa Cebu City.

Naparalisa sa giusa nga tigil-pasada sa Undoc-Piston, KNETCO ug Bacod-Manibela ang mga ruta sa Bacolod City niadtong Abril 15. Samtang, naglunsad og bulag nga tigil-pasada ang grupo sa Manibela sa Metro Manila ug ubang syudad niadtong Abril 15-17.

Nag-*walkout* sa klase ang mga estudyante sa University of the Philippines-Diliman niadtong Abril 15. Gigamit usab nila ang mga konsyerto sa UP Fair niadtong Abril 15-18 aron

ipataw ang mga panawagan batok sa gerang agresyon sa US, taas nga presyo sa lana ug krisis sa ekonomiya.

Wala milawig ang mga mangingisda sa Cavite ug Navotas City niadtong Abril 17 isip bahin sa mga paglihok. Sa maong adlaw, gisulong ug nagprotesta ang grupo sa Kalikasan sa hedkwarters sa Shell sa Bonifacio Global City sa Taguig City aron kundenahon ang pagkahakugan sa tubo sa kompanya.

Kabahin usab sa protestang bayan ang welga sa mga mamumuo sa Kowloon House West ug ang kampuhan sa mga kabus-sa-dakbayan sa DSWD, parehas sa Quezon City.

Nakihiusa ang mga komyuter ug tigsuporta sa pagtukod sa mga kusinang bayan ug *community pantry*

alang sa mga drayber ug operaytor. Sa panguna sa PARA-Commuters' Network, gilunsad ang inisyatiba sa Metro Manila, mga syudad sa Baguio, Batangas, Cebu, ug Davao. Daghang mga estudyante gikan sa mga pangpubliko ug pribado nga eskwelahan ug unibersidad ang misalmot dinhi. Gitiral niini ang kawalay pulos sa rehimeng Marcos sa pag-atubang sa mga pangayo ug gutom sa mga kabus. Niadtong Abril 18, usa ka *rider* sa *motorcycle taxi* ang namatay sa Quezon City samtang nagpila aron makadawat og gamay nga ayuda sa rehimen.

Samtang, nagsumite og petisyon para sa ₱10 taas-plete ang Piston niadtong Abril 20 sa Land Transportation Franchising and Regulatory Board (LTFRB) aron makasugakod ang kita sa mga drayber taliwala sa hilabihan kamahal nga *diesel*. Sa maong adlaw, nagprotesta ang Bus Employees Association of the Philippines sa LTFRB aron singlon ang ahensya. Sukad Abril 21, gilunsad sa mga grupo ang bag-ong serye sa protestang bayan. AB

Welga sa mga mamumuo sa Kowloon, nagbunga

HUMAN SA UNOM ka adlaw nga welga, naduso sa mga mamumuo sa Kowloon House West Avenue sa Quezon City ang kumpanya nga ipatuman ang dugang suhulan ug ihatag ang benepisyong dugay nang dapat gihatag. Sa negosasyon niadtong Abril 20, nahiusahan ang umento nga ₱20/adlaw sa sweldo ug paghatag sa maneydsment sa utang niini nga service charge nga ₱570,000 sa mga mamumuo.

Gilunsad ang welga niadtong Abril 15 isip tubag sa pagpanguripot sa maneydsment sa negosasyon para sa bag-ong collective bargaining agreement (CBA). Niadtong Abril 8, mibotar ang tanan nga mga mamumuo nga ilunsad kini.

Sa wala pa ang welga, ang katapusang tanyag sa kumpanya ang ₱13 matag adlaw nga dugang-suhulan batok sa giduso sa mga mamumuo nga ₱25. Kini nga kantidad bahin pa sa dugang suhulan nga nasabutan sa ilang 2020-2022 CBA. Naa sa ₱5.5 milyon na ang wala mahatag sa kumpanya nga sweldo ug benepisyong.

Nagmalamposon ang welga tungod sa kalig-on sa mga mamumuo ug unyon niini nga Glowhain-KMU-Kowloon House West Chapter, ug sa lapad nga suporta gikan sa parehas mamumuo, estudyante ug propesyunal ug mga grupo. Labihan ang pasalamat sa unyon sa tanan nga misuporta kanila.

Mga menor-de-edad, pugos nga "gipasurender" sa 19th IB

DUHA KA MENOR-DE-EDAD sa Northern Samar ang gibalik-balikan sa mga sundalo sa 19th IB sa ilang panimalay sa Barangay Paco, Las Navas aron pugos nga ipa-"surrender" kaniadtong Abril 8. Kining mga kabatan-onan nag-edad og 17 ug 15 anyos.

Mga anak sila sa mag-uumang si Edwar Yanay nga dugay na pud gitarget sa militar sa kampanyang pugos nga pagpasurender tungod sa mga alegasyon nga aduna siya'y kalambigitan sa rebolusyonaryong armadong kalihukan. Gigamit kining pagpasurender kanila aron pugson ang ilang amahan nga mogawas, magpakita, ug pasurenderon usab.

Gipaadto sa mga sundalo ang mag-igsuon sa hedkwarters sa 19th IB sa Barangay Opong, Catubig. Tungod sa kahadlok sa kinamaguwangan, milayas kini sa ilang balay sa Barangay Paco ug wala na siya makita sa ilang pamilya hangtod karon. Gawas kanila, aduna pa'y laing myembro sa pamilyang Yanay ang gipanghasi ug gipanghulga usab sa 19th IB.

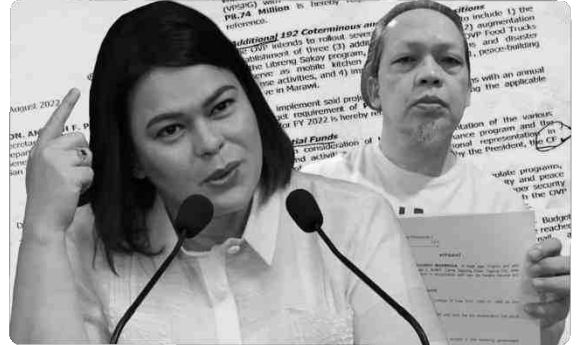

P13-18/bulan

lamang **ang nabawas** sa aron-ingnong pagtangtang sa rehimeng Marcos sa *excise tax* sa LPG ug kerosin; 7.1 milyon (51%) lamang sa pinakapobre nga mga pamilya sa nasud ang naggamit og LPG.

Gikan sa: Ibon Foundation

24 oras

ug dili 11 ka adlaw **nahurot ang P125 milyong confidential funds** sa opisina sa bise presidente, sumala ni Ramil Madriaga, kanhi opereytor sa pamilyang Duterte, nga karon saksi sa kasong impeachment batok kang Sara Duterte.

P505

nasudnong abereyds nga minimum nga suhol, kini 39.5% lamang sa P1,277 nga gibanabanang abereyds nga makabuhing suhol niadtong Marso.

P46.5 bilyon

o P1.5 bilyon kada adlaw ang gibanabanang **dugang kita sa mga kompanya sa langis** sukad giatake sa US ug Israel ang Iran niadtong Pebrero 28.

P290/tuyok

ang **kita sa usa ka drayber** sa malinglahon ug limitado nga *net service contracting* diin P40-P100 matag kilometro lamang ang subsidiyo.

Mas mokunhod pa kini samtang walay rolbak ang presyo sa petrolyo, ug lagmit pang mosaka pag-usab.

Gikan sa: Piston

20-30%

sa mga trak nga nagdala og pagkaon ug uban pang produkto **ang mihunong sa pagbiyahe tungod sa taas nga presyo sa petrolyo**. Mihagbong ang kita sa mga drayber gikan P1,000-P1,200 ngadto sa P500-P600 na lang.

100%

online learning ang gitugotan sa CHED Memo No. 117 nga ipatuman sa mga unibersidad ug kolehiyo aron pagaanon kuno ang giaabaga sa mga estudyante ug magtutudlo; gitawag kini nga *band-aid solution* ug pagpanglingla kay gibalhin lang sa estado ang pinansyal nga palasanon ngadto sa mga estudyante ug ilang mga pamilya.

Gikan sa: Rise for Education Davao

75,492

ang **gipangdakop sa mga pulis ug tanod** ilalom sa abusado, kadudahan ug kontra-kabus nga polisiya nga "Safer Cities" sa DILG. Lakip sa gidakop sa walay ligal nga basehan mao ang mga mamumuo nga wala nagsul-ob og *t-shirt*.

Demolisyong kontra-kabus taliwala sa krisis ug kalisod

Walay hunong nga pagpalayas ang gihimo sa rehimeng US-Marcos ug mga pribadong korporasyon ug negosyo sa mga kabus gikan sa ilang mga komunidad karong Abril. Gipanghikawan sila sa ilang katungod sa pabalay, panginabuhian, ug kinabuhi taliwala sa nagkagrabeng krisis sa ekonomiya dala sa imperyalistang gubat sa US ug Israel sa Iran ug kawalay pulos sa rehimeng US-Marcos.

Sa Quezon City, gipangguba sa National Housing Authority niadtong Abril 9 ang mga balay ug istruktura sa NIA Road, Barangay Pinyahan nga nangabilin human sa sagunson nga sunog sa komunidad. Pito ka mga residente ang gipangdakop sa mga pulis samtang gilunsad ang demolisyon. Samtang kapin 30 ka pamilya ang gipalayas sa usa ka demolisyon sa Cambridge sa Barangay E. Rodriguez sa Cubao.

Sa Taguig City, giguba sa dul-an 1,000 ka pwersa sa Monocrete Construction Company ug 300 ka pwersa sa Philippine National Police (PNP) ug SWAT ang barikada sa mga residenteng mikontra sa demolisyon sa Panday Creekside, Barangay Pali-ngon-Tipas niadtong Abril 13. Gigamitan og tirgas ug gipanglabayan og mga botelya sa mga pulis ang mga residente, samtang ang mga isnayper nga pulis nag-atang sa palibot. Pito ka mga indibidwal ang gipangdakop sa demolisyon.

Pipila na nga panimalay ang giguba ug gibana-bana nga 300 ka pamilya sa mga *sharer*, *renter*, ug *tenant* ang papahawaon sa komunidad. Mokabat sa 218 ka mga residente ang temporaryong nagpuyo sa daplin sa dalan nga naglakip sa 35 nga mga bata, 14 nga mga tigulang, ug lima nga baldado, ug upat ka mabdos.

Sa Laguna, bangis nga giguba sa Bambang Land Corporation ang kapin 70 ka balay sa Purok 6B, Barangay Bambang, Los Baños kaniadtong Abril 14. Patraydor nga gipahigayon ang

demolisyon bisan pa adunay dayalogo tali sa mga residente ug kumpanya niadtong adlaw. Unom na ka dekada nang nagpuyo ang mga residente sa Purok 6B ug giila na sa guberno ang ilang katungod sa maong yuta kaniadtong 2004.

Sa Aklan, dili moubos sa 40 ka pamilya ang naperwisyo sa pugos nga pagkoral sa mga komunidad sa Calachuchi Road, Barangay Andagao, Kalibo niadtong Abril 15. Gipalibutan og mga atupan ang komunidad ug gikordonan ang mga residente, lakip ang mga tigulang, mabdos, ug mga bata. Gipangpahawa sa tag-iya sa yuta nga si Jesus Daroy ang mga residente.

Sa Iloilo City, bangis nga gipahawa sa lokal nga guberno ang mga manindahay sa daplin sa kalsada ug atubangan sa pribatisadong Iloilo Terminal Market nga gipadagan sa SM Prime niadtong Abril 10 sa gabii. Gipahigayon kini sa Local Economic Enterprise Office, PNP, ug SWAT. Gikumpiska ang ilang mga produkto ug gikawat ang personal nga mga butang ug kwarta sa mga manindahay. Nagpadayon ang pagpamig-ot ug pagpalayas kanila sa misunod nga mga adlaw.

Sa Davao City, gibana-bana nga 100 ka mga pamilya ang gipahawa sa demolisyon sa lokal nga guberno sa komunidad sa Matina Aplaya niadtong Abril 14. Nagplanong magpasaka og kaso sa korte ang mga residente batok sa iligal nga demolisyon.

Samtang, bangis nga gibungkag

ang kampuhan sa kapin 2,000 nga mga kabus-sa-dakbayan gikan sa Quezon City, Caloocan City, ug Bulacan sa nasudnong upisina sa Department of Social Welfare and Development (DSWD) sa Barangay Batasan Hills, Quezon City gikan adtong Abril 13. Nanawagan sila og kumpensasyon o kun danyos sa mga biktima sa katalagman sukad niadtong 2025. Makadaghang higayon nga gihulga ug giatake sa kapulisan ang mga kabus lakip na ang mga tigulang ug babaye.

Matod pa sa Katipunan sa mga Samahang Manggagawa (Kasama), usa ka alyadong organisasyon sa National Democratic Front of the Philippines, samot nga giduso ang mga kabus ug mala-mamumuo nga subayon ang dalan sa demokratikong rebolusyon sa katawhan atubangan sa nagkakusog nga pagpanumpo ug pagpahimulos kanila. Panawagan sa grupo nga pakusgon ug konsolidahon ang ilang mga batakang organisasyonmga unyon, organisasyon sa komunidad, organisasyon sa panginabuhian, ug mga organisasyon sa katawhan ug ang mga rebolusyonaryong organisasyon sa mga mamumuo ug semi-proletaryo.

Kinahanglang hingpit nga paligunon ug palapdon sa atong kalihukan ang mga pakigbisog alang sa demokratikong katungod pinaagi sa mga militanteng pakigbisog sa masa nga mohagit ug labaw pang moigo sa mismong pundasyon sa reaksyunaryong sistema, dugang niini. AB

Militarisasyon sa BARMM, pagpanumpo sa mga manglulungkab

Gisabotahe sa rehimeng Marcos ang proseso sa kalinaw sa Bangsamoro aron hatagan og katarungan ang padayon nga pagpadala og dagkong pwersa sa Armed Forces of the Philippines (AFP) alang sa pagpanalipod sa interes sa mga mangilogay og yuta ug mangawakaway sa bahandi sa katawhang Moro.

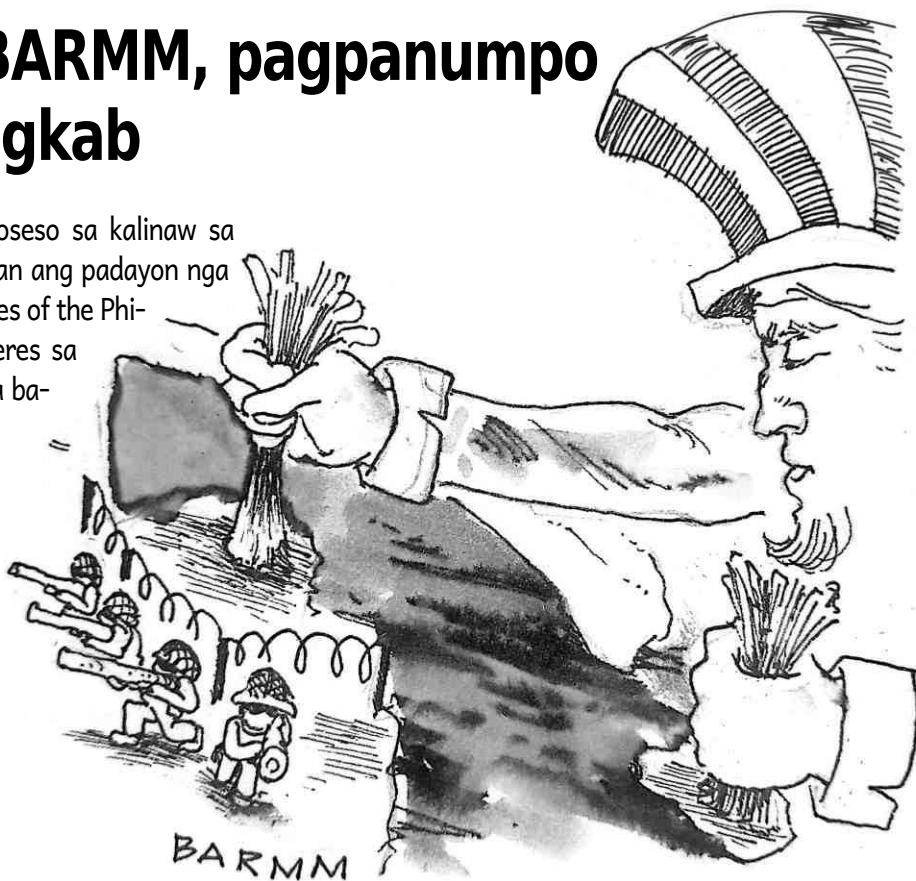
Sukad gipirmahan ang Comprehensive Agreement on the Bangsamoro (CAB), nagpadayon ang pagbag-o sa paggamit sa yuta sa mga lugar sa rehiyon nga giingong *conflict-ridden* o kun puno sa panagbangi. Ubos sa bakak nga kauswagan sa ekonomiya ug gibungang kalinaw sa Bangsamoro Autonomous Region in Muslim Mindanao (BARMM), giablihan ang lapad nga kayutaan ug kadagatan sa mga lokal ug langyaw nga mga plantasyon, pagmina, pasilidad sa enerhiya, ug uban pang makadaot nga proyekto.

Gigamit sa Guberno sa Republika sa Pilipinas (GRP) ang AFP, kauban ang mga paramilitar ug pribadong armadong grupo aron maghatag og dalan alang sa mga langyaw nga kompanya ug sa ilang lokal nga mga kaso-syo. Nakigkunsabo sila sa pipila ka adunahang Moro nga naa sa poder karon.

Gigamit usab sa rehimeng Marcos ang Southern Philippines Development Authority (SPDA) isip mekanismo sa pagbawi sa ekonomiya ug kalambuan sa Bangsamoro. Ang SPDA usa ka ahensya nga gitukod kaniadtong 1975 sa panahon sa diktaduryang Marcos Sr. Ang presidente mismo ang naghupot niini aron makontrol ang dagan sa kapital ug kikkab sa mga proyekto. Aduna pud kiniy awtoridad nga maka-angkon og dagkong bahin sa yuta ug makapahawa sa bisan kinsa nga nagpuyo o nag-uma dinhi. Isip pahupay, gibutang sa GRP ang mga alyado niining Moro sa SPDA.

Bahandianong agrikultural nga kayutaan

Ang pinakadakong proyekto sa SPDA mao ang Agro-Industrial Development Program sa Wao ug Amai

Manabilang sa Lanao del Sur, nga karon gisudlan na sa mga Amerikanong kumpanya. Ang Asia Pacific Precision Agriculture Group ug Ecoplanet Bamboo, ingon man ang Kennemer Foods (para sa Mars Inc.) naglangkob sa 26,000 ektaryang yutang pang-agrikultura. Gisudlan usab sa SPDA ang Mount Kalatungan Agri Ventures, katambayayong ang kumpanyang Hapon nga Sumifru, alang sa usa ka 4,000 ektarya nga plantasyon sa saging nga pang-eksport, sa Lanao del Sur. Pinaagi sa mga sundalo, pulis, ug pribadong armadong grupo ug CAFGU, gipapahawa na sa maong yuta ang liburan ka mga Moro, Lumad, ug setler nga nag-uma sa maong lugar.

Kaniadtong Nobyembre 2014, pila ka bulan human gipirmahan ang CAB, namuhunan ang Unifrutti, usa ka subsidaryo sa Amerikanong kumpanya nga Chiquita Brands International, og \$120 milyon aron ipahimutang ang plantasyon sa saging nga naglangkob sa kanhi Camp Abubakar sa MILF sa Maguindanao.

Sa Basilan, gipalapad ang langyaw nga plantasyon sa *oil palm*. Niining 2026, gianunsyo sa Kenram Palmoil Industries, Inc. ang planong pagpahimutang og 12,000 ektarya sa plantasyon sa *oil palm*. Ang dinaghang pagkumbert sa kayutaan miresulta sa paghawan sa kalasangan ug pag-ilog

sa kayutaan sa mga mag-uuma. Kanhi nang adunay plantasyon sa *oil palm* ang Kenram sa Maguindanao ug South Cotabato.

Tinubdan sa enerhiya

Usa sa pinakabahandianong bahin sa BARMM, ug sa tibuok Pilipinas, ang 288,000 ka ektarya nga Liguasan Marsh nga giingong adunay potensyal nga makuhaan og 4.8 bilyones ka bari-les nga lana ug 3.4 trilyon *cubic feet* (TCF) nga *natural gas*. Sa dugay nga panahon, napreserba ang maong lugar, kauban ang kinaiyahan ug panginabuhian sa mga nagpuyo dinhi, tungod sa armadong pakigbisog sa mga Moro. Ubos sa BARMM, lapad na bahin niini giablihan sa eksplorasyon bisan pa adunay mga pasidaan sa pagkaguba sa ekosistema ug dinaghang pagpalayas sa mga komunidad. Usa ka Pilipino nga kumpanya ang nanguna sa eksplorasyon, katambayayong ang NextMetals, usa ka kumpanya nga nakabase sa United Kingdom. Interesado dinhi ang mga dagkong kumpanya nga Shell ug Chevron.

Niadtong Oktubre 2025, giablihan ni Ferdinand Marcos Jr para sa eskplorasyon sa *natural gas* ang 1.31 milyon ka ektarya nga kadagatan sa arkipelago sa Sulu ug Tawi-Tawi. Kini naglangkob sa katubigan nga kabilin

Sundi sa panid 12

Mga peke nga engkwentro, gibutyag

GIPANGHIMAKAK SA MGA yunit sa Bagong Hukbong Bayan (BHB) ang gitaho sa Armed Forces of the Philippines (AFP) nga mga engkwentro tali niini ug sa hukbong bayan sa miaging mga semana. Pinaagi sa maong mga pekeng engkwentro, nag-usik-usik og pondo ang mga sundalo atubangan sa grabeng krisis sa ekonomiya nga nasinatian karon sa masang Pilipino.

Sa Camarines Sur, gibutyag sa BHB-Camarines Sur (Eduardo Olbara Command) nga wala'y kamatuoran ang balitang engkwentro sa Barangay Pararao, Balatan niadtong Abril 9. Ang tinuod, wala'y hunong nga nagpabuto ang mga sundalo sulod sa 30 ka minuto ug migamit pa kini og duha ka helikopter.

Sa Negros Occidental, dili engkwentro ang nahitabo tali sa 79th IB ug BHB-Northern Negros (Roselyn Jean Pelle Command) kun dili pakaaron-ingnong engkwentro gamit ang kaugalingong mga yunit sa militar niadtong Abril 16 sa Barangay Minautok, Calatrava. Tungod sa kaugalingong pagkainutil, usa sa mga sundalo ang nasamdan sa ilang pagpangilad. Human sa nahitabo, gipahimungtan sa 79th IB ang mga residente sa komunidad ug gipangtangong sila og pila ka oras lakip na ang mga menor-de-edad ug bata.

Gikan sa panid 11

sa mga Tausug, Sama, Yakan, ug uban pang lumad nga mga Moro. Gibanabana nga kapin 10 TCF sa *natural gas* (susamang gidak-on sa Malampaya) ang pagaminahon dinhi. Gihatag ni Marcos ang kontrata sa mga kampanya nga nakabase sa Australia ug UK, kasosyo ang dakong burgesya komprador nga si Manuel Pangilinan.

Nalubog gihapon sa kakabus ug pagdaogdaog

Dili ang Bangsamoro ang benepisyaryo sa mga kontratang gisudlan ug pagasudlan sa GRP ug pipila sa mga kasosyo niining Moro. Sa dugay nga panahon, usa ang BARMM sa adunay labing taas nga ihap sa kakabus (23.5% doble sa nasudnong abereyds). Sa datos sa estado, ang BARMM nagpabilin nga pinakahuyang sa literasiya, nutrisyon, edukasyon, ug kinatibuk-ang pagpalambo sa sukdanan sa panginabuhing sa tibuok nasod.

Gatasan ka libo sa mga Moro ang walay yuta ug nag-atubang og pagpangilog sa ilang mga umahan tungod sa pagpalapad sa mga plantasyon ug mga proyektong kalambuan. Kasagaran sa gikonsiderar nga nagtrabaho naa sa agrikultura (60%) diin dili regular ug ubos ang sweldo. Bisan sa gipakunhod nga datos sa estado, halos katunga sa mga pamilya sa rehiyon (48%) ang walay kasigurohan sa pagkaon.

Pinakaubos sa tibuok nasod ang sweldo dinhi nga naa sa P366-P411 matag adlaw. Sa banabana sa Ibon Foundation, naa sa P1,947 ang gikinahanglan nga sweldo sa rehiyon aron mabuhing disente ang usa ka pamilya nga adunay 5 ka myembro. Pinakadako sa tibuok nasod ang gintang dinhi tali sa minimum ug makabuhi nga suhulan nga mokabat sa P1,606. Ang ulahing pagusbaw sa suhulan dinhi gihatag niadtong Hulyo 2025 sa gamay nga kantidad nga P50.

Tungod niining kahimtang, dili ikatingala nga mibalibad ang MILF sa pagpadayon sa paghatag sa ilang mga armas. Nagpabiling nalubog sa kakabus ang ilang katawhan ug dugang pa niini, gisabotahe sa GRP ang ilang kahigayunan nga magdumala sa mga kahinguhaan ug magpalambo sa kinabuhi sa mga Moro.

Mga mag-uuma, nagkampuhan batok sa VAT. Nagpahigayon og kampuhan niadtong Abril 8-13 ang gatasan ka mga mag-uuma, mananagat, ug mamamumuo-sa-kaumahan sa tubuhan, ug uban pang sektor gikan sa District 1 sa Batangas didto sa Liwasang Bonifacio sa Manila. Nagprotesta sila sa atubangan sa House of Representatives sa Quezon City sa ulahing adlaw sa kampuhan. Panawagan nilang tangtangan ang *value-added tax* (VAT) ug *excise tax* sa mga produktong petrol-yo, pagsaka sa sweldo, ug pag-ubos sa presyo sa mga batakang palaliton.

Mga taga-Laguna, nagpiket batok sa makadaot nga sanitary landfill. Nagprotesta ang mga residente sa Barangay Imok, Calauan, Laguna sa Laguna Provincial Capitol niadtong Abril 8 aron babagan ang plano sa South Luzon Waste Management Corporation nga magtukod og 84.23 ka ek-tarya sa *sanitary landfill* sa ilang komunidad. Gitunong nila ang protesta sa adlaw sa espesyal nga sesyon sa Sangguniang Panlalawigan diin gibasura ang permit alang sa proyekto.

Petisyon batok sa pribatisasyon sa Cebu. Gisugdan niadtong Abril 11 sa nagkalain-laing sektor ug grupo sa Cebu City pinaagi sa pagpanguna sa Carbon-hanong Alyansa ang pagpangalap og 100,000 ka pirma batok sa pribatisasyon sa Carbon Public Market. Giduso nila ngadto sa Cebu City Council ang maong petisyon aron mangayo og usa ka lehislatibong lakang ug pagrepaso sa kasabutan sa pribatisasyon.

Lider mamumuo sa Davao, gipanawagang ipagawas. Nagprotesta ang mga progresibong grupo sa Davao City niadtong Abril 9 aron subling ipanawagan ang pagpagawas sa desaparesidong lider-mamumuo sa Southern Mindanao nga si William Lariosa. Ulahing nakit-an si Lariosa sa Barangay Butong, Quezon, Bukidnon kaniadtong Abril 10, 2024 diin gidagit siya sa mga elemento ng 48th IB.

Pagpalisod sa IRRI, subling gikundena. Nagprotesta ang mga grupo sa mga mag-uuma ug kabatan-onan sa atubangan sa International Rice Research Institute (IRRI) sa Los Baños, Laguna niadtong Abril 13 aron kundenahon ang nagpadayon nga pagpalisod sa maong institusyon ngadto sa mga mag-uuma ug sa dili makitawhanong paggamit sa yuta sa unibersidad. Gisaulog niadtong Abril 4 ang ika-66 nga anibersaryo sa pagkatukod sa maong institusyon.